

کار آفرینی چیست ؟

کار آفرینی چیست ؟ کار آفرینی مفهومی است که تا کنون از دیدگاههای مختلف مورد بررسی قرار گرفته است و همه بر این باورند که کار آفرینی موتور محرکه توسعه اقتصادی کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه است . سه دلیل مهم کشورها برای توجه به مقوله کار آفرینی ، تولید ثروت ، توسعه تکنولوژی و اشتغال مولد است . در حالی که در کشور ما به اشتباه این مفهوم صرفاً با اشتغال زایی مترادف شده و فقط برای حل مشکل اشتغال به سمت کار آفرینی پیش می رویم . در اواخر دهه ۷۰ در بسیاری از کشورهای پیشرفته به علت تغییر در ارزشها و گرایشهای جامعه و البته تغییرات جمعیت شناختی ، موجی از کسب و کارهای کوچک و افراد خود اشتغال به وجود آمد . به علت تاثیرات عمیق این پدیده مطالعات زیادی از چهار دیدگاه اقتصاد ، مدیریت ، جامعه شناسی و روان شناسی انجام شده است . با وجود قدمت بررسی کار آفرینی و تلاش محققین فراوان ، مانند سایر مفاهیم علوم انسانی ارائه تعریفی قطعی و مشخص برای آن ، کاری دشوار و حتی غیرممکن است . توجه به سیر تکاملی این مفهوم ، خود شامل نکات جالبی است . در سیر تکاملی مفهوم کار آفرینی ، عوامل زیادی مانند ریسک پذیری ، نوآوری و به این مفهوم اضافه شده است . در بخش حاضر ، برای درک بهتر کار آفرینی ، سیر تاریخی تعریف کار آفرینی و تغییر نگرش به آن از ابتدا تا کنون مورد بررسی قرار می گیرد .

کار آفرین کیست ؟

هر کس برای خود رؤیا و آرزویی دارد. همگی ما وقتی در خواب هستیم رؤیا می بینیم. گاه آن را به خاطر می آوریم و گاه نه. رؤیاهای کار آفرینان تنها به رؤیا محدود نمی شود بلکه راهی است به سوی واقعیت. زمان زیادی نیست که کلمات کار آفرین و کار آفرینی در رسانه های مختلف تکرار می شود و هر کس به سلیقه خود از این واژه جدید برای اشاره به مدیران، افراد مؤفق، سرمایه داران، سرمایه گذاران، صادرکنندگان، دلال ها و تاجرانی استفاده می کند. هر چند هر کدام از این افراد ممکن است کار آفرین باشند ولی هیچکدام مصداق کاملی برای این مفهوم نیستند. به راستی کار آفرین کیست؟ آیا کار آفرینان ویژگی های متمایزی از دیگر بازیگران صحنه اقتصاد دارند؟ نگاهی به مسیر حرکت فعالیت های کار آفرینان، مبدأ و منشأ و حرکت و انرژی که در طول مسیر آنان را تغذیه می نماید در تصویری اجمالی از شخصیت کار آفرین ارائه شده است.

چه چیز باعث می شود که نشاط حرکت به لختی و سکون غلبه کند؟ آرزوی آن چیزی که امروز نیست ولی فردا می تواند باشد، اولین چیزی است که جمود کار آفرین را در هم می شکند. یعنی کار آفرین آرزومند است. آنچه جهت و مسیر کار آفرین را برای رسیدن به آرزوهایش تعیین می کند از درون او بر می خیزد. عزم او برای حرکت یا توقف و اقدام یا عدم اقدام، چیزی نیست که مولود شرایط، محیط یا اطرافیان باشد. یعنی کار آفرین کنترل درونی دارد. او برای اینکه بتواند درست آن چه را که می اندیشد عینیت بخشد و عزم خود را عملی کند باید رئیس و کارفرمای خود باشد. یعنی کار آفرین نیاز به استقلال دارد.

ذهن پویای او مرزهای از پیش تعیین شده و قالب های رایج را در هم می شکند و با وجودی که همان چیزی را می بیند که دیگران می بینند، اما چیزی را می اندیشد که دیگران نمی اندیشند. یعنی کار آفرین خلاق است.

وقتی که خلاقیت از ذهن به عمل منتقل می شود، نوآوری صورت می گیرد. نوآوری یعنی پیمودن راه نارفته، کسی که اولین بار راهی را می پیماید، اولین کسی است که می تواند خبر مخاطرات راه را برای دیگران بیاورد. یعنی کار آفرین خطرپذیر است. او به جای آن که منتظر ضمانت یک پایان موفق بماند، به فکر و تلاش خود تکیه می زند، به مشکلات حمله می کند و پیش می رود. یعنی کار آفرین منفعل نیست و برای استقبال از آینده روحیه ای تهاجمی دارد.

لحظه تصمیم آغاز، تنها زمانی نیست که او با ریسک مخاطره مواجه می شود. ابهام یک پایان نامعلوم، بر هر قدم این راه

سایه می اندازد. یعنی کارآفرین قدرت تحمل ابهام دارد. به استقبال فردا رفتن، آخر ماجرا نیست. کسی که آگاهانه و پیشاپیش خود را در میدان مواجهه با مسائل می اندازد، باید توان سخت کارکردن در شرایط پرتنش را هم داشته باشد. یعنی کارآفرین با وجود فشار زیاد، کارآیی خود را حفظ می کند. باید گفت که تعریف مجموعه ای از صفاتی که کارآفرین ایده آل را به تصویر کشد، امکان پذیر نیست و از طرفی هر کارآفرینی تمام ویژگی های بدست آمده در تحقیقات کارآفرینی را ندارد.

برخی دیگر از ویژگی هایی که محققین بسیاری آنها را به عنوان ویژگی های کارآفرین برشمرده اند عبارتند از:

- آینده نگر بودن و داشتن چشم انداز: چشم انداز برای شخص کارآفرین کاملاً شفاف و خالی از هر گونه ابهام بوده و لذا قابل انتقال به دیگران می باشد. داشتن چنین چشم اندازی به کارآفرین کمک می کند تا حرکتی مستمر و بدون سردرگمی و مستقیم به سمت هدف داشته باشد. علاوه بر این چشم انداز قابل انتقال، دیگران را نیز در طی مسیر همراه و مددیار او می نماید.

- مصمم بودن: عزم راسخ کارآفرینان یکی دیگر از ویژگی های بارز آنهاست که انرژی و تعهد لازم برای کسب موفقیت را ایجاد می کند. کارآفرینان مصمم از ایده های جدید و فرصت ها و پیشنهادهای شغلی دیگر چشم پوشی می کنند و در مقابل به کاری که برای خود برگزیده اند پایبند می مانند. این قطعیت کارآفرین را طی فرآیند راه اندازی از هر گونه شک و تردید و دودلی مصون نگاه می دارد تا حدی که مخالفت نزدیکان و آشنایان نیز نمی تواند در اراده آنان خللی وارد نموده بلکه دودلی دیگران نیز تحت تأثیر این قطعیت برطرف می شود.

- تمرکز: برای اینکه کارآفرین از انجام موفقیت آمیز تمام طرح و برنامه ها و جزئیات کار مطمئن باشد، لازم است که همانند یک فوتبالیست خوب که لحظه ای چشم از توپ بر نمی دارد در تمام لحظات با تمرکز بر چشم انداز، همه انرژی، وقت و سایر منابع را حول این هدف مصروف نماید.

- انگیزش: نیاز خود شکوفایی یکی از مهمترین انگیزه های کارآفرینان در محقق کردن چشم انداز خود است. نتیجه این نیاز قوی این است که در مسیر حرکت به سوی هدف، هر چیز دیگری در اولویت پایین تری قرار می گیرد. در روابط شخصی، علایق خارج از این چشم انداز و یا پروژه های باسود مالی زیاد، همه از مواردی هستند که در مقایسه با هدف، اولویت پایین تری خواهند داشت. البته سود مالی بندرت انگیزه کارآفرینان قرار می گیرد چرا که پول به تنهایی نمی تواند انگیزه انجام تمام زحماتی باشد که در شروع یک فعالیت کارآفرینانه لازم است، هر چند معیار خوبی برای اندازه گیری موفقیت فعالیت کارآفرینان است.

- وقف و از خودگذشتگی: کارآفرینان همه زندگی خود را وقف کار می نمایند، بسیار سخت کوش هستند و پشتکار آنان مثال زدنی است در حقیقت آنان از کار در راستای هدف خود لذت می برند. داشتن چشم انداز روشن و ترکیب آن با خوش بینی و ریسک پذیری کارآفرینان، سخت کوشی و تعلق خاطر به کار را در آنان پدید می آورد.

دلایل مطرح شدن طرح توسعه کارآفرینی

مطالعه و بررسی در زمینه اقدامات به عمل آمده در رابطه با موضوع کارآفرینی در کشورهای مختلف بیانگر این است که دانشگاه ها در زمینه های آموزشی و پژوهشی پیشقدم بوده اند. لذا در ایران نیز چنین رسالتی برای دانشگاه ها متصور است. علاوه بر این سیستم نظام آموزشی کشور ما، بویژه در بخش آموزش عالی با هدف تربیت نیروی انسانی متخصص برای بخش دولتی شکل گرفته است. این مسئله موجب گردیده که فارغ التحصیلان بدون توجه و قصد بکارگیری آموخته ها و نیز قوه خلاقیت و ابتکار خود در راستای شروع کاری نو و ارائه محصول و یا خدمتی جدید، صرفاً به دنبال یافتن موقعیت های شغلی وارد بازار کار نیروی انسانی شوند. این در حالی است که در شرایط فعلی کشور ما جذب

نیروی انسانی آماده به کار تقریباً متوقف شده است و بخش خصوصی نیز توان جذب فارغ التحصیلان آماده به کار را ندارد.

با توجه به اینکه یکی از پیامدهای مثبت پدیده کارآفرینی اشتغال مولد می باشد، طرح توسعه کارآفرینی با هدف رفع معضل فعلی کشور در زمینه بیکاری و نیز بهره مند شدن از سایر پیامدهای کارآفرینی همانند بروز خلاقیت ها ، تولید ثروت ، ایجاد، تولید و به کارگیری فناوری ، رشد اعتماد به نفس در بین دانشجویان و فارغ التحصیلان و جلوگیری از مهاجرت نخبگان ارائه شده است.

خلاصه اهداف طرح توسعه کارآفرینی در دانشگاه های کشور

به طور خلاصه اهداف طرح توسعه کارآفرینی در دانشگاه های کشور به شرح ذیل می باشد:

- ترویج روحیه و فرهنگ کارآفرینی و ارتقاء شناخت جامعه دانشگاهی نسبت به کارآفرینی، کارآفرینان و نقش آنان در رونق اقتصادی، ایجاد اشتغال و رفاه.
- ترغیب و جذب جامعه دانشگاهی به دوره های آموزش کارآفرینی.
- گسترش تحقیقات تفصیلی در خصوص کارآفرینان، پروژه های کارآفرینی، محیط و فضای کارآفرینان و سایر زمینه های مرتبط با توجه به شرایط و مقتضیات ایران.